

Prejemniki lista: —
 1 leto . . . K 18.—
 3 leta . . . . 9.—
 6 let . . . . . 5.—
Prejemniki iz Jugoslavije:
 1 leto . . . . . 24.—
Posamezne številke
30 vinarjev. —
Redništvo i. upravnništvo:
 Maribor, Koroška ulica
 8. — Telefon št. 220.

STRAŽA

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Prejemniki ali naročniki
 se računajo po K 138
 od slovenskega političnega
 pri večkratnih omenitvah
 — popust. —
 „Straža“ izhaja v pos-
 redak in potek popoldne
 izobčepi se ne večja
 V uredništvu se mora
 govoriti vsak dan od
 11. do 12. ure dopoldne

64. številka.

Maribor, dne 11. avgusta 1919

Letnik XI.

Slovenski bratje v Prekmurju pozdravljeni!

Beograd, 6. avgusta.

Vlada v Beogradu je v torek, dne 5. avg., dobila od francoskega zunanjega ministra Pichona uradno obvestilo, da naj takoj vojaško zasede Prekmurje, ki ga je mirovna konferenca prisodila jugoslovanski državi. S tem je izpolnjena vroča želja prekmurških Slovencev in celega naroda, nujna prošnja onih naših ubogih slovenskih rojakov, ki so zadnji čas tako bridko in težko trpeli pod strahovlado madžarskih boljševikov, pravična zahteva našega naroda in njegovih voditeljev. Jugoslovanski klub je vztrajno in neomajno deloval za končno uresničenje naših zahtev glede na slovensko Prekmurje. V ministrskem svetu so prekmurški Slovenci imeli vnetega zagovornika v osebi ministrskega podpredsednika dr. Korošca. V imenu Jugoslovanskega kluba pa se je poslanec dr. Hohnjec pri vsaki priliki po-

tegoval pri vladi za naše trpeče slovenske brate onstran Mure. Velikokrat se je v tej zadevi obrnil na ministrskega predsednika Protiča kot voditelja poslov zunanjega ministrstva, bodisi v interpelacijah ali pismenih in ustmenih vprašanjih.

Docela negativnega odgovora ni dobil nikdar. Pri zadnjem osebnem predavanju je Protič dr. Hohnjecu odgovoril, da se je ministrski svet telegrafično obrnil na mirovno konferenco, oziroma našo delegacijo na tej konferenci, naj se naši državi podeli mednarodno dovoljenje, da vojaško zasede slovensko Prekmurje. Sedaj je naša želja in zahteva izpolnjena. Jugoslovanski klub se s celim slovenskim narodom raduje te prevesele vesti ter pošilja našim slovenskim bratom v Prekmurju pristrčno pozdrave. Bratje, dobro došli v jugoslovanski državi!

očitek zoper ministra Poljaka, da s svojim načinom deliti zemljo v zakup, ni dosegel tega, kar je cilj prave agrarne reforme, da se zemlja obširnejše in boljše obdela, marveč ravno nasprotno: dandanašnji je na Hrvatskem veliko več slabo ali celo nič obdelane zemlje, nego je to bilo pred Poljakovo „reformo“.

Očitki, in sicer veliki očitki so se tudi dvigali zoper demokratskega poglavarja Pribičevića kot notranjega ministra. Neurejenih notranje-političnih razmer in velike nezadovoljnosti na Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini in v Dalmaciji je v veliki meri in v prvi vrsti kriv Pribičević s svojim načinom vladanja. Vse kritike, vsi prigovori, vse pritožbe, vse zahteve, vse prošnje: vse to je bilo kakor bob v steno. Pribičević je veroval v svoje demokratske varovance, ki jih je postavil na vsa uplivnejša mesta po teh krajih, in zaupal v bajonete svojih žandarjev. Trajno pa se vendar ne da tako vladati. Že ob Koroševi ministrski krizi je Jugoslovanski klub zahteval kot predpogoj za ostanek Korošca v ministrstvu, da se politične razmere v Banovini, Bosni—Hercegovini in v Dalmaciji morajo temeljito spremeniti.

Zadnji povod za izbruh krize je dalo nameščenje djakovske škofijske stolice. Rim je po soglasnem sklepu hrvatskih škofov zagrebške provincije, storjenem že dolgo časa, za to škofijo določil djakovskega duhovnika Akšamoviča, ravnatelja bogoslovja, ter ga je že tudi poklical na kanoničen proces kot nujno predpripravo. Demokrati so o tej stvari zagnali precejšen hrup, ki ga je inscenirala hrvatska framasonska loža. V svoji brezvestnosti so tudi vlado hoteli vpreči v boj zoper Vatikan. Glavni demokratski list „Demokratija“ je sklep ministrskega sveta, ki je o tej zadevi razpravljal v svoji sednici, potvrdila tako, kakor da bi bil ministrski svet izrekel oster protest zoper Vatikan. Najlepše pa je to, da so demokrati hoteli svet ministrstva speljati na led, trdeč, da je Vatikan ravnal na lastno pest, ne da bi se mu sporočila kaka želja in zahteva vlade. Doznalo pa se je in tudi dokazalo, da so demokrati imeli svojega kandidata za djakovskega škofa — kajpada demokrata po političnem mišljenju — in da so njegovo ime sporočili v Rim. Rim pa ni sprejel demokratskega predloga, marveč je ostal pri predlogu sosednih škofov. Tega pa noben demokratski mi-

Ministrska kriza.

(Izviren dopis iz Beograda.)

Beograd, 6. avgusta.

Zanimanje naše javnosti sedaj velja ministrski krizi. Iz razlogov, ki so prišli na značaj širšim krogom, se že da spoznati, da ne gre toliko za stvarne diference, ki bi se ne dale izravnati, kolikor za osebne neskladnosti. Dve največji stranki v Narodnem predstavništvu, oziroma njuna dva glavna voditelja, Protič (radikalna stranka) in Pribičević (demokratska stranka), sta se sprla med seboj. Pribičević se je vedno bolj silil naprej. Ponižnost ni svojstvo politikov. Pribičeviću je ta lastnost docela neznan. Kakor jež v lisičji jami se je Pribičević razširjal in ojačeval v Narodnem predstavništvu. Srbski radikali so ta prizor opažali s skeptičnimi očmi. Njihova skeptičnost se je spremenila v očitno nevoljo, ko je Pribičeviću uspelo, da je svoji stranki pridružil srbske samostalce, naprednjake in del liberalcev ter tako sklopil zajednico 113 poslancev. Ta številka je postala usodna ne zavoljo zloglasne številke 13, marveč zavoljo tega, ker je Pribičević z ozirom na to številko dosegel, da je izmed 18 članov ministrskega sveta 11 bilo iz srede Demokratske zajednice,

dočim so radikali, ki v parlamentu štejejo 73 članov, v ministrstvu bili zastopani le s 3 člani. Ta številna nesorazmernost je od dne do dne pomnoževala osebno nesoglasnost, kateri so se kmalu ponudili v podlago tudi stvarni razlogi.

Agrarna reforma je prva in menda tudi glavna točka, ob kateri sta največji dve stranki v našem zajedniškem parlamentu trčili druga ob drugo. Pri tem je ozir na volilce imel glavno ulogo. Minister za agrarno reformo demokrat dr. Poljak je stopil v stopinje svojega prednika hrvatskega socialista Vitomirja Korača, ki je bil začel „reformirati“ zemljiško veleposest tako, da jo je dajal v zakup, ne najbolj ubogim in pridnim ljudem na deželi, marveč svojim socialnim demokratiškim pristašem. Tako je tudi ravnal in ravna še sedaj hrvatski demokrat Poljak, samo s to razliko, da se demokrat Poljak pri izbiri najemnikov in podnajemnikov ne ozira na socialne demokrate, temveč samo na demokrate. To je kortsacija, pravijo Hrvati in Srbi. Slovenci pa to reč imenujemo agitacijo za volitve. Kajpada je tudi res, da srbski radikali agrarne reforme ne gledajo z očmi angelske nesebičnosti, ampak z varuškim pogledom na svoje pristaše v Bačli in Banatu, na srbske velike in druge veleposestnike. Povse upravičen pa je

LISTEK.

Dr. Leopold Lenard.

Kaj so jedli in pili bogovi starih Slovanov?

(Konec.)

Istotako ve povedati drugi ruski zgodovinar Konstantin, da so pri neki drugi priliki darovali ruski vojaki na otoku Hortici črne peteline in kokoši, kruh in meso. Darovanje črnega petelina je imelo menda simboličen pomen, darovali so ga temnim podzemeljskim bogovom, da bi se rešili iz smrtne nevarnosti. Istotako se večkrat imenuje darovanje jajc. Jajce, iz katerega se razvije življenje, je bila menda silka življenja. Jajca se nahajajo že v staroslovanskih grobih, kamor so jih polagali k mrličem. Tudi pisati so znali jajca že v paganskih časih in navada velikonočnih jajc izvira iz paganske dobe. Nekoliko čudno se nam zdi darovanje luka in česna bogovom, ker mi bi si predstavljali, da bog ljubi kaj boljšega.

Izmed poljskih pridelkov so stari Slovani pridelovali zelo veliko prosa, torej so tudi bogovom radi darovali kašo. V nekem staroruskem spovednem navodilu za spovednike se glasi: »Če je baba besom kašo kuhala, tri leta posta.« Kaša je veljala za splošno jed. Ruski veliki knez je poslal svojega namestnika neke-

mu ruskemu plemenu in je naročil domačinom, da mu morajo dati hrano in sicer: vsak dan eno kokoš, kaše pa, kolikor je bo snedel. Nek arabski potnik pravi celo o Slovanih, da pridelujejo samo proso in med.

Poleg hrane so dajali bogovom tudi pijače in še menda ne malo. Triglavov malik je držal v roki velik rog, katerega so nalivali vsako leto in drugo leto pogledali, če je še kaj pijače ostalo. Ako je bog vse izpil, je pomenilo dobro letino, ako je na dnu kaj ostalo, pa slabo. Tudi Svetovit je držal v roki velik rog, kamor so mu nalivali pijače.

Paganski bogovi niso bili abstinentje, kadar so jim darovali jedi so jim morali dati tudi pijače. Vode menda niso marali, ker se nikdar ne omenja, da bi pili vodo. Mleko so dobivali včasih v dar, navadno so pa pili opojno pijačo. Seveda stari Slovani niso imeli vina, ako ga niso dobivali od Grkov in iz Italije, kar je bilo pa malo in drago, ter je zadostovalo komaj za domače kneze pri slovesnih prilikah. Bogovi ga menda niso dobili nikdar. Zato so pili izvršno medico. Te pijače je bilo po vseh slovanskih deželah dovolj in je slovela tudi po tujih krajih. Neki arabski potopisec pravi, da ima včasih eden slovanski gospodar v svoji kleti po sto velikih posod medice. O polabskih Slovanih pravi nek zanesljiv pisatelj, da »vina nimajo in ga ne iščejo, medico in pivo znajo pa pridelovati tako dobro, da prekaša falernsko vino.« Nemška beseda »Bier« prihaja najbrže iz slovanskega »pivo«, istotako

so tudi hmelj poznali že stari Slovani in so ga menda še le od njih dobili Nemci. Poleg medice so Slovani pili pivo narajeno iz ovsu ali ječmena. Poljski kralj Lešek Beli se ni mogel odločiti, da bi šel na božjo pot v sveto deželo iz strahu, da tam ne bo mogoče dobiti domačega piva. Pili so tudi kvas, opojno pijačo, neke vrste pivo. Vse te pijače so tudi darovali svojim bogovom.

Darovanje se je vršilo na različne načine. V svetiščih so darovali duhovniki po predpisanih obredih in predpisane reči. Doma je daroval vsakdo duhovom, kakor jih je častil in kakor se jih je bal. Baba je na polstrešju nastavila mleka domačemu duhu in bila je vesela, če je drugi dan zagledala posodico prazno, pa četudi je morda izpila mačka ali podgana. Nastavljali so po križpotih, po grobiščih, sploh kjer so mislili, da se potikajo duhovi. Tako Bolgarka še dandanes nastavi jedi in pijače domačemu duhu Stopanu in ako najde posodico prazno, zakliče vesela: »Stopan je jedel, Stopan je pil!« Ti načini darovanja so se obdržali pri Slovanih jako dolgo, njihove ostanke najdemo še dandanes. Stari pridigarji so silno svarili vernike pred darovanjem jedi in pijače bogovom, a menda ne z velikim uspehom, ker se je ta navada obdržala več stoletij. Z bogovi so često gostovali tudi domačini. V staroruski cerkvi je bil eden največjih grehov, ako je kdo »napival bogovom.« Prirejali so bogovom velike pojedine in se jih udeleževali sami. V sled tega svare

nister ni povedal na sednici ministrskega sveta. Ko je bil Protič v Zagrebu, se je megal uveriti na lastna ušesa, kakšno ulogo je igral v tej zadevi minister za verstvo, dr. Alaupovič, član Demokratske zajednice.

Kako se bo razrešila ministrska kriza, koje razloge in potek sem na kratko razložil, danes, 6. avgusta, še ne morem javiti. Sodimo, da bo če ne prej, vsaj tekem 7 dni kriza rešena, ter da imamo o Veliki Gospojnici novo ministrstvo. Kdo bo zavladal, ali radikalna ali demokratska stranka, zdaj še ne vemo. Vsaka stranka išče zavezništvo Jugoslovanskega kluba. Naš klub stoji na stališču, da je v smislu edinstvenosti naše države, za konsolidacijo notranjih razmer, povoljno rešitev valutnega vprašanja in v resnici demokratsko izvršitev agrarne reforme potrebno sodelovanje vseh strank v zajedničnem parlamentu.

Temu cilju bi najbolj služilo koncentracijsko ministrstvo vseh strank ali pa, če to vsled socialistične opozicije ne bi bilo mogoče, koalicijsko ministrstvo, v katerem bi naj bile vse stranke, zlasti pa dve največji stranki.

Krona in dinar.

Naši kapitalisti in vojni dobičkarji so naši sedaj lepo priliko, da pod geslom splošne koristi delajo za svoje nabito polne denarnice in ob enem ščujuje široke množice proti naši jedinstveni državi. Kriče, da se mora zamenjati krona za dinar in dokazujejo, koliko bo ljudstvo na škodi, ako se zjodi drugače. Poglejmo torej še enkrat, kako je s to stvarjo.

Srbska banka je izdala 450 milijonov dinarjev. Pokritja ima: Kovanega zlata 64 milijonov, kovanega srebra 15 in pol milijonov, tuje denarne vrednosti 240 milijonov, skupaj torej 319 in pol milijonov. Torej čez 70% pokritja. Avstro-ogrška banka je izdala do 23. grudnia 1918 35 milijard kron, kovinskega pokritja je imela istega dne samo 341 milijonov, torej 1%. Dinar je torej pokrit celo bolje, nego fran. frank, na denarnem trgu je seveda njegova vrednost sedaj manjša od franka, to pa vsled tega, ker je sedaj velik uvoz francoskega blaga v Srbijo, kar je treba plačevati s franki, obratno je pa izvoz iz Srbije na Franc. enak ničli. Vsled tega berza ne potrebuje dinarjev in radi tega so po ceni. Vsako blago, ki trenutno ne najde kupca, je po ceni, ako je pa kupcev mnogo, je dražje. Dinar ima torej popolno vrednost, na borzi je po ceni samo radi tega, ker ga ne potrebuje. Krona je pa skoraj brez vrednosti. V Genevi v Švici, kjer je najbolj nepristranski denarni trg, so dali za 100 kron 11 frankov, sedaj pa kron sploh ne jemljejo.

Ako se ustanovi nova državna banka, ki bi zamenjaval krono in dinarje po isti ceni za novi dinar, bo ta novi dinar imel približno isto vrednost, kot prejšnja krona. Stari dinarji torej izgube vrednost. Novi dinarji bodo skoraj brez vsakega pokritja, to se pravi, državna banka bo imela velikanski dolg, katerega bo občutil sedanji in prihodnji rod z velikansko draginjo. Kdor ima samo malo kronic, mu bo gotovo ljubše, ako jih zamenja za dinarje, čeprav jih dobi nekoliko manj, a da ob enem tudi pojenja strašna draginja. Veliki kapitalisti, ki čisto nič ne občutijo življenske draginje, bodo seveda proti temu. Zlasti morajo pa biti za tako zamenjavo vsi oni, ki komaj čakajo, da dobe iz tujine obleke, tovarniških izdelkov, domačih potrebščin itd. kajti dokler ne dobimo denarja, ki bo v tujini kaj veljal, bo tudi nov uvoz nemogoč.

pridigarji pred besovskimi pojedinami in ako je kdo besom postavil mizo, ga je zadela huda kazen. Najbolj so se prirejale pojedine Rojemcanu in Rodu, ki je bil moškega spola božanstvu tovariš rojenci in nekemu Pereplutu, o katerem ne vemo sicer ničesar, zoper katerega so pa zelo grmeli stari pridigarji. Pri teh pojedinah so se godile velike nerodnosti, požrešnosti in pijanosti. Ker je zoper take navade nastopala tudi že državna oblast, so se vršile na skrivaj, po hišah, pa tudi po gozdih in skritih krajih. Ljudstvo je živelo še dolgo časa po sprejetju krščanstva v stanju, katerega imenujejo stari pisatelji dvojeverje. Hodilo je v cerkev in plačevalo duhovnikom desetino, na skrivaj pa stavilo mize besom in napijalo duhovom ter poslušalo volhve in žrece — s'uzabnike paganskih duhov. Slednjič so paganski bogovi padli na nižino navadnih strahov, volhvi in žreci so postali klateži, čarovniki šarlatani, zmagalo je krščanstvo, sledovi starega poganstva so se ohranili še samo v nekaterih ljudskih navadah.

Hmelj.

Žatec, dne 31. avgusta 1919. Minuli teden se je zopet prodala manjša množina lanskega pridelka. Cene se niso spremenile in se je plačevalo po kakovosti za žateški hmelj od 700 do 800 K za 50 kg. Prav slabo blago se je dobivalo tudi pod 700 K — za najboljše se je pa tudi 40 K čez najvišjo ceno zahtevalo in tudi plačalo.

Tuj hmelj leta 1918 se je notiral le bolj po imenu po 600 do 720 K za 50 kg.

Vlada dosedaj še ni uresničila obljube gleda razveljavnosti hmeljskega sindikata; ona se more vnovič opozoriti, da to stori prej ko mogoče, da ne bode oškodovan hmeljar, in tudi ne trgovec. Samo nekaj dni smo še pred novo trgatvijo in se odpiranje mej ne sme več zavlačevati.

Kljub slabemu in nestanovitnemu vremenu se mora stanje hmeljske rastline označiti kot dobro. Povsod je videti obilo cvetja, katero deloma — posebno v rano obrezanih nasadih že prehaja v kobule. Za popolni razvoj cvetja in kobul rabili bi nujno toplega vremena, posebno tople noči. V nekaterih občinah, posebno v mokrih legah se je prikazala hmeljska ušica, kar so zakrivile hladne noči. Obrambna dela zoper uš so se takoj pričela. Tudi za omejitev tega škodljivca bi nujno rabili lepega vremena.

Politične vesti.

Ministrska kriza se nadaljuje. Ljuba Davidovič, kateremu je poverjen sestav nove vlade, se neprestano pogaja z raznimi strankami med ministri in v narodnem predstavnstvu.

Kmečki tabor v Petrovčah. Na Veliko Gospojnico, dne 15. avgusta se vrši Kmečki tabor v Petrovčah po sledečem sporedu: 1. Ob 1/2 3. uri pop. kratek nagovor in litanije v cerkvi. 2. Ob 3 uri na prostoru pred cerkvijo Kmečki tabor. Govorijo odlični poslanci, kmeti, mladeniči, mladenke. 3. Za prosto zabavo bo skrbeela godba iz Št. Petra. Kmetje, vsi stanovci se združujejo, da si pomagajo. Kmetje, združite se tudi Vi v Kmečkih Zvezah, da ne bodo drugi stanovci z Vami pometali. Samo tarnanje čez prevelike davke in druge krivice, ki se Vam godé, ne pomaga nič. Vstopite v Kmečko Zvezo in združeni v Kmečkih Zvezah bodete izvojevali svojo pravdo. — Okrajna Kmečka Zveza v Celju.

Nasledniki Štajercijancev. Agitatorji takozvane Samostojne Kmetijske stranke z veliko vneto vabijo naše najhujše narodne nasprotnike Štajercijance v svoj tabor. Imajo jih tudi v krajevnih odborih. Po vsej pravici lahko trdimo, da Samostojna Kmetijska stranka ni nič drugega nego naslednica stranke odpadnikov.

Nadvojvoda Jožef je pripozan za guvernerja na Ogrskem. Guverner bi naj posloval tako dolgo, da se skliče narodna skupščina ter se zaprisežejo uradniki. Nova ogrska vlada bo delovala z vsemi silami za obnovitev Madžarske.

Rumuni se hudujejo, ker meni zavezniški svet odposlati v Budimpešto četvorico ententnih generalov, ki bodo prevzeli vrhovno poveljstvo nad vsemi na Ogrskem se nahajajočimi zavezniškimi četami, seve, tudi nad rumunskimi. Rumunija meni tudi umakniti večji del svojih čet iz Madžarske. Rumunski kralj Ferdinand, ki se je pripravil na polet v Budimpešto, je odložil svoj izlet, ker je v Budimpešti nepotreben radi ustanovitve stalne madžarske vlade. Rumunom se je odstopil na škodo srbskega življa velik del v Banatu, ker bi pa Rumuni še radi izsilili več, namerava kraljevska vlada ponoviti pred mirovno konferenco svojo zahtevo, da se naj banaško vprašanje reši na podlagi plebiscita vsega Banata.

Francoske čete, ki so zasedle Bulgarijo, so pričele z razoroževanjem celotne bolgarske vojske.

Položaj v Italiji je postal vsled stavkanja zelo resen. V severni Italiji so izbruhnili nevarni nemiri. Meja proti Franciji je odprta samo za blago. V Italiji se pripravlja silen prevrat.

Kotor prevzeli Italijani. Iz Lugana se dne 8. avgusta poroča: Kotor je prevzelo italijansko vojaško poveljstvo. Francoske čete in vojne ladje so Kotor zapustile.

Boj v vzhodni Galiciji še ni končan. Poljaki so sicer zasedli celo deželo do Zbruča, a Ukrajinci se niso umaknili pred poljskim orožjem, ampak na željo entente. Onkraj Zbruča imajo Ukrajinci 150.000 dobro disciplinirane vojske. Francoska voj. misija se sedaj v Kamjencu Podolskem razgovarja z Ukrajinci, katere hoče pregovoriti, da gredo nad ruske boljševice. U-

krajinci bi bili zadovoljni, zahtevajo pa, da se morajo Poljaki umakniti iz vzhodne Galicije.

Srbski duhovniki ubiti od Bolgarov. Beogradski cerkveno politični list „Vesnik“ je sestavil statistiko srbskih pravoslavni duhovnikov, ki so bili ob času bolgarske zasedbe ubiti od Bolgarov. Ubityh je vseh skupaj 162 duhovnikov, med njimi tudi skopeljski nadškof Vicentije. Na splošno je bil ubit vsak, tretji duhovnik, ki je ostal v zasedenem kraju. Izmed teh 162 duhovnikov jih je 138 preko 60 let starih, ker so mlajši in močnejši pobegnili. V največ slučajih so Bolgari svoje žrtve sežigali, navadno pa poprej z revolverji obstreljali in šele polužive zažgali. Pred smrtjo so jih še na razne načine mučili, izruvali oči, odrezali jezik itd.

Tedenske novice.

Zaradi praznika izide prihodnja številka „Straže“ v soboto.

Promocija. Na vseučilišču na Dunaju je bil 2. avgusta promoviran doktorjem prava deželno-vladni tajnik, bivši zadružni instruktor trgovinskega ministrstva, Henrik Steska. Odličnemu strokovnjaku iskreno častitamo!

Smrtna kosa nemile jetike nam je pokosila mlado duhovniško moč in življenje, č. g. Franca Kompolšek, ki je v Gospodu zatisnil oči, dne 10. t. m. ob 1/2 10. uri zvečer v mariborski bolnici. G. Franc Kompolšek se je rodil 25. januarja 1885 v Št. Jurju ob južni železnici. Gimnazijo je dovršil v Celju, bogoslovje v Mariboru. Kaplanoval je od leta 1911—14 v Škalah, kjer je bil obče priljubljen. Od leta 1914 do razpada Avstrije je bil vojni kurat v vojni bolnici. Po vojaški službi je nastopil kaplansko službo na Muti, katero pa je moral ostaviti vsled tuberkulozne oslabelosti. Naporna vojaška služba mu je nakopala kal boleznin in mu izpodkopala mlado življenje. Bodi mu lahka domača jugoslovanska zemlja!

Podružnica SDZ za Štajersko. Preteklo nedeljo, dne 3. avg. smo imeli v Celju po dolgem vojnem spanju zopet zbor. Z veseljem smo pozdravili v svoji sredini gg. o. Ramšaka iz Ljubljane, dr. Ogrizka in nemškega pridigarja Lukmana, ki so nam poleg progmatičnih referatov, ki so jih imeli posamezni tovariši, nudili iz svoje bogate izkušnje važnih nasvetov za izpopolnitev našega programa in oživljenje uspešnega dela. Novi podružnični odbor je sledeč: Phil. Stiplovšek Franc, predsednik, bogosl. Karo Ant., tajnik, med. Ramšak Bračko, blagajnik. Pisma za podružnico naj se za časa počitnic naslovljajo na tov. tajnika, Vrnsko.

Zdravstvo. Nastanil se je v Ormožu kot zdravnik tamkajšnje bolnice dr. Anton Hrovat in ordinira za privatne stranke v bolniški vili.

Častniško osebje Komande Dravske divizijske oblasti dobiva dan na dan navadna, priporočena in ekspresna pisma strank, katere urgirajo rešitev oziroma prosijo za intervencijo glede rešitve oziroma prosijo glede rešenja njihovih službenih predmetov in za odgovor. Častniško osebje Dravske div. oblasti vrši svojo dolžnost in je dovolj obremenjeno s poslovanjem ter se nikakor ne more zaposliti s privatno korespondenco službenega značaja.

Shod Prekmurskih Slovencev v Radgoni, dne 17. avg. Točke: Ob 9. uri sv. maša v radgonski Marijini cerkvi, potem zborovanje, kjer se bo ustanovil Narodni svet za Prekmurje.

Bralno društvo Sv. Barbara niže Maribora priredi v nedeljo 17. avgusta po večernicah v prostorih ljudske šole igri „Dr. Vsezna in njegov sluga Štipko Tiček“ in „Oh, ta Polona“.

Častniki in vojaški uradniki! (aktivni, rezervni in v pokoju). Svoječasno je bil v časnikih razglas, da se morajo zgoraj navedeni javiti pri dopolnilnem poveljstvu v Mariboru, sedaj 44. pukovska okružna komanda v Mariboru v svrhu evidence. Tukajšnja komanda pa je dognala, da je še mnogo častnikov in uradnikov bivše avstrijske armade, ki še do danes niso poslali svojih podatkov imenovani komandi. Tem potom se pozivljajo vsi častniki in vojaški uradniki, bodisi aktivni, rezervni ali v pokoju, ne glede na narodnost ali pristojaost, ali na to, da je imenovani služil v jugoslovanski armadi, ali ne služil več, ali sploh ni še služil v jugoslovanski armadi, in ki prebivajo v okrajnih glavarstvih Maribor, Ljutomer, Ptuj, Slov. Gradec in v mestih Maribor in Ptuj, da nemudoma vpošljejo pismenim potom, ako še tega do danes niso storili, sledeče podatke — 44. pukovski okružni komandi: Ime, šarža, rojen, služil pri . . . na-

rodnost, vera, stanuje, poklic, datum, podpis. Vsaka izprememba bivališča se mora istotako javiti tukajšnji komandi. Pripomni se še, da je v korist vsakemu posamezniku, ako vpoštevata natančno to naredbo, kajti le tako je mogoče komandi zastopati interese zgoraj imenovanih.

Ubežniki, razglašeni na sramotnam odru, so: poddesetnik Makuter Filip, Ljutomer; topničar Prešern Franc, Globoko; topničar Vrbnjak Mat., Iljaševci; četovodja Gojkovič Anton, Gorica; četovodja Kocbek Josip, Velika, vsi od Dravske havbične divizije.

Šaleški roparji pred sodiščem! V kratkem času imajo priti pred sodišče roparji iz Šaleške doline. Težavno bo delo, ki ga bodo imeli sodniki. Spomnimo se zagenetnega umora delavca Kešeta in ponavljajočih se tatvin, kojih krivcev ni bilo mogoče izslediti, dasi so kradli v presledkih že vso leto. Ovine bi utegnile nastati od strani rudniškega delavstva, ki je odločno zagovarjalo Celinška, ki je streljal na praporščaka. Neumno je trditi: Celinšek je branil rudnik za delavce; saj je službujoči praporščak nastopal v imenu državne oblasti, a zgodilo se je, da so ga delavci s tem zagovarjali in skrivaje ščitili pred roko pravice. Socijaldemokratska stranka je storila marsikaj v prilog obtožencev, posebej goraj imenovanega, na pr. da je vplivala na enotno priprisanje v prilog njemu. V skrajni sili se utegne preriti kateri izmed njih v norišnico, poučen, da norec, četudi samo vsled izvrstne simulacije kot tak proglašen, navadno ni obsojen, ker ne more biti odgovoren za svoje dejanje. Že so storile oblasti usodno napako, ker so dopuščale zvezo z kompromitiranimi domačini, ki so pod pretvezo donasjanja živeža vzdrževali medsebojno občevanje zaprtih roparjev in omogočali dogovorjeno enotno zagovarjanje. Kakor bo težko izslediti premetene krivce, naj jih sodnijska oblast po temeljiti preiskavi primerno kaznuje, da ne bo nemaščevarno trpljenje prestrašenih mater in otrok, stiska napadenih, muka od dela izmučenih k straženju prisiljenih mož in mladeničev ter smrt nedolžnih žrtev.

Zbor zaupnikov „Zveze jugoslovanskih železničarjev“, podružnica Maribor, kateri organizaciji pripada vse pošteno misleče slovensko železničarstvo v Mariboru, je na svojem zborovanju 5. avgusta t. l. v Narodnem domu sklenil sledečo objavo: „Na podli dopis v „Napreju“ od dne 4. t. m., ki je pripravljen merodajnim faktorjem v svarilo in ki napada našega predsednika, izjavljamo: 1. Obsojamo skrajno krivični in lažnjivi nastop socialdemokratskega časopisa „Naprej“ na našega predsednika g. revidenta Jarha in mu izrekamo za njegovo požrtvovalno in smotreno delo za časa političnega štrajka nemških in nemčurških železničarjev in njegovo vsestransko delo v organizaciji svojo zahvalo in popolno zaupanje. 2. Konstatiramo, da je „Naprej“ ali iz lastne zlobe nalagal svoje bralce, ali pa v svoji lahkovernosti nasedel svojemu dopisniku, ko je zapisal, da je predsednik Zveze pustil pozvati socialdemokratskega predsednika z orožniki k sebi. Stvar nikakor ne odgovarja resnici in se sledeče ugotovi: Predsednik g. Jarh je povabil dne 21. 21. 7. predsednika socijalne demokracije na sestanek, na katerega je g. Nachtigal tudi prišel in je bil le slučajno po sestanku radi razširjevanja štrajkarskih od nikogar podpisanih letakov na stopnicah stanovanja g. Jarha aretiran. 3. Pripravljeni smo na vse še tako zlagane in ljute napade od strani socijalnih demokratov in ponovno izjavljamo, da naš vsi njihovi še tako krivično ostri zbodljaji ne bodo spravili iz naše jasno začrtane poti.

Nemški učitelji iz Trsta, 50 po številu, ki so pribežali iz Trsta v Nemško Avstrijo, so nastanjeni v znanem begunskem taborišču v Wagnu. Gospodje se v nemških listih pritožujejo nad njih dokaj žalostno in bridko usodo. Barake v Wagnu so dokaj v razdrtem stanju, ki nudijo komaj za poletni čas zasilno prebivališče, kaj bo šele v jeseni in po zimi, ako se jih ne bo popravilo. Begunci obupno jadikujejo, ker jih Nemška Avstrija v nemar pušča, kot stare izkušene učne moči, med tem pa nastavlja odslovljene učitelje iz obmejne Jugoslavije, ki so še mlečno-zobniki po letih. Iz poročil, ki jih je priobčil „Grazer Tagblatt“, je od nemške strani priznana razvidno, kaka brezbriznost prenapolnjenih službenih mest, beda in pomankanje da vlada v Nemški Avstriji! Nekdanjim tako ponosnim nemškim bujskačem klonijo glave, da se upajo s po bedi usiljeno ponižnostjo v javnost.

Na zimski gospodinjski šoli v Repnjah (pošta Vodice na Gorenjskem) se prične novo šolsko leto s 15. oktobrom t. l. Šola traja 6 mesecev

od 15. oktobra t. l. do 15. aprila 1920. V zavod se sprejme 12 gojenk z vso potrebno oskrbo. Prošnje za sprejem gojenk, ki morajo biti vsaj 16 let stare, je vlagati do 10. septembra t. l. pri vodstvu gospodinjske šole v Repnjah, kjer se dobe tudi vsa potrebna nadaljna pojasnila.

Pri zlati poroki Janeza in Julijane Drozg in na srebrni Franca in Neže Schönwetter pri Sv. Jakobu v Slov. gor. se je nabralo za koroške begunce 170 K.

Obmejni komisarji. Še le pred kratkim nam je vrgla vlada v časnike ta izraz. Nikdo ni znal, odkod in kaj so naenkratni velmoži — obmejni komisarji. Notranji minister Pribičević je vpoklical v delovanje gospode med drugimi tudi v Ormož, na Vrhniko in v Špilje. Ti komisarji so za svoj delokrog posebno izvežbani in so podrejeni na avnost ministru Pribičeviću. Deželna vlada pa sama ne pozna delokrog teh novih gospodov, ker se pri njej niti javili niso. Pa ti gospodje obmejni komisarji baje sami ne vedo za svoj delokrog, bodo menda kot dobro plačani ob naših mejah le slepomišili in v napotje vojaški in politični oblasti.

Razglas. Med ozemljem Nemčije, zasedenim po zaveznikih, ter med zavezniškimi in nevtralnimi državami je odprt brzojavni promet preko Francije. Dovoljene so samo brzojavke zavezniških vojaških oseb oziroma za iste in brzojavke trgovske in industrijske vsebine. Pisma morejo biti v navadnem (odprtem) jeziku v francoščini, angleščini ali italijanščini. Pristojbina je ista kakor za Nemčijo.

Družba sv. Mohorja se je preselila v Prevalje, sodni okraj Pliberk in sicer s tiskarno, knjigozveznico, osebjem, stroji in vso zalogo. V Celovcu so ostale samo še hiše. Le tako nam je mogoče neovirano delovati in ostati v stiku s cenjenimi poverjeniki in člani. Ako nam merodajni krogi prepustijo monterja — moremo v najkrajšem času družbeno delo nadaljevati. Vsekako pa imamo tekoče delo za leto že toliko dovršeno, da moremo družbene knjige letos razpošiljati najdalje že meseca novembra. Prosimo torej, da se oglasi — pisma — narečila knjig in denar pošiljajo „Mohorjevi družbi v Prevaljah pri Pliberku. — Družbo smo priglasili pri Poštni hranilnici v Ljubljani, in bodemo kmalu razpošiljali položnice.

Plovba po Dravi zopet mogoča. Dovoljenja izdaja tukajšnje okrajno glavarstvo, pri katerem je tudi treba vlagati zaševne prošnje. Tudi za plovbo izven okoliša tukajšnjega okrajnega glavarstva se bodo dajala dovoljenja in sicer sporazumno s prizadetimi sosednimi glavarstvi.

Državna posredovalnica za delo, podružnica za Maribor in okolico. V preteklem tednu, od 28. julija do 2. avgusta 1919, je iskalo delo 84 moških in 56 ženskih delavnih moči. Posredovanj se je izvršilo 41. Od 22. januarja 1919 do 2. avgusta 1919 je iskalo delo 2831 delavnih moči, delodajalci so pa iskali 2940 delavcev. Posredovanj se je izvršilo v tem času 585. Delo iščejo: pisarniške moči (118), trg. pom. in prodajalke (111), natakariji in natakarike (45), peki, mlinarji, mesarji (34), železostugarji, kovači, kurjači, strojniki, rudarji, krojači, šivilje, ekonomski, tov. delavci, služkinje, sobarice, kuharice itd. V delo pa sprejme posredovalnica: stavbne ključavničarje, mizarje, zidarje, tesarje, čevljarje, pleskarje, usnarje, orglarje, 2 ženski pis. moči, 2 odgojiteljici, služkinji, sobarice, kuharice itd.

Razne novice.

Ciganska bitka. V Viškovu na Moravskem se je zbrala v ponedeljek, dne 28. julija na konjskem sejmu velika drhal ciganov. Razdelili so se na dva tabora: češki in nemški, ter pričeli med sabo krvavo bitko. Prepirali in zmerjali so se cel dan, proti večeru so se pa udarili in razvila se je prava bitka. Stari cigan Bystrichy, vodja češke stranke, je smrtno ranjen, s sekiro mu je presekana rama, prestreljen nos in z nožem je dobil rano v prsa. Težko ranjene so tudi tri ciganke: Frančiška, Eleonora in Cecilja Krausova. Poslednji, ki se je bojevala zelo hrabro, so iztuljeni vsi lasje. Slednjič je policija in vojaštvo napravilo red in zaprlo mnogo ciganov. Prebivalstvo mesta je bilo zelo prestrašeno in razburjeno.

Turška cenzura v starih, dobrih časih. Ko je umrla prejšnja angleška kraljica Viktorija — ženska je bila že stara nekaj manj, kot Metuzalem — je turški cenzor prepovedal pisati o njeni smrti. Dobrim državljanom bi namreč pri tem zamogla priti misel, da tudi sultan Abdul Hamid ni več in bi utegnil kedaj umreti. Ko

so jezuitje v Bejrutu priredili novo izdajo Evangelija, je turški cenzor prečrtal oni odstavek o krivičnem sodniku, ki se ni bal ne boga ne hudiča. Ko so pa jezuitje nato pokazali kadiju drugo mesto v evangeliju, kjer se pravi, da ne sme iz te knjige biti vzeta niti pika, se je kadi ustrašil in zopet dovolil zaplenjeno notico. Ko smo v „Malih Novicah“ prinesli notico, katero so priobčili dan poprej vsi drugi slovenski listi, da so v Kišinevu ruski vojaki ubili generala Poperoke (notica, ki je skoraj gotovo izmišljena, ker generala s tako neruskim imenom najbrže na Ruskem ni) je cenzor dotično notico prečrtal. Tudi to je modrost turškega kadija.

Sv. Marjeta ob Pesnici. Za zedeljo, dne 10. avgusta je napovedala Samostojna Kmetijska stranka s kričečimi plakati svoje „veliko zborovanje“. Tudi naša Slov. Kmečka Zveza je imela za tan napovedan svoj shod. Po sv. maši so se naši ljudje, bilo jih je okoli 300, zbrali v 4. razredu naše šole. Navzoči so bili župani, odlični možje in gospodinje. Predsedovala sta g. Frankež in župan g. Horvat. O političnem položaju, o tekočih gospodarskih vprašanjih in o organizaciji Slov. Kmečke Zveze je govoril urednik Žebot iz Maribora. Ustanovil se je kraj. odbor Slov. Kmečke Zveze, v katerem so najodličnejši kmečki možje. Župnija Sv. Marjeta ostane zvesta taboru Slov. Kmečke Zveze. Shod „Samostojne“ se pa sploh ni mogel vršiti, ker je čakalo v šoli 3. razreda samo kakih 10 ljudi. Ker je trajal naš shod skoro 2 uri so postali „Samostojni“ nevoljni in nestrpljivi. Po našem shodu je nekaj naših šlo iz radovednosti na nasprotni shod. Večino so imeli nemškutarji, katere „Samostojni“ prav iz srca privoščimo.

Prostavoljna požarna bramba Hotinja vas priredi v nedeljo, dne 17. avgusta veliko vrtno veselico pri g. Lesjak v Slivnici. Začetek ob 3. uri Vstopnina 1 K.

Nekaj popravkov

k odstavku o veri paganskih Jugoslovancov v knjižici prof. M. Pirea.

Prof. M. Pirec ima v svoji knjižici „Kratka zgodovina SHS“ tudi odstavek o veri paganskih Jugoslovancov. Ker vsebuje različne netočnosti, ki se nahajajo tudi pri Grudnu, Pivku, dr. Gregor Krecku in sploh pri vseh slovenskih pisateljih in v šolskih knjigah, naj mi bo dovoljeno, da jih tu popravim. Najprej pa še omenim, da vemo o veri paganskih Jugoslovancov samo, kar nam piše Prokopios (de bello Get. III, 14) v I. polovici šestega stoletja in kar zamoremo sklepati iz primerjalne slovanske mitologije in iz poznejšega jugoslovanskega folklorja. Dotični odstavek pri Prokopiju se glasi: „Verujejo, da je eden bog, vladar bliska in gospodar vsega, ter mu žrtvujejo vole in razne darilne živali. Ne verujejo v usodo in sploh ne priznavajo, da bi inela kakšno moč nad človekom... Časte tudi reke in nimfe in nekatera druga božanstva; vsem darujejo, a med darovanjem vedežujejo prihodnost.“

Prof. Pirec piše: „Častili so (Slovani) več božanstev, ki so jih ločili v dobrotljiva in sovražna“ (Glej stran 5 „Kratka zgodovina Slovencev, Hrvatov in Srbov“, Matija Pirec, profesor.)

K temu pripomnimo: Stari Slovani niso poznali ločitve na dobra in hudobna božanstva. Beseda „bes“, ki se nahaja jako pogosto zlasti v ruskih virih, je pomenila paganska božanstva sploh. Da bi vladali eni po zimi, drugi po leti, je brez vsakega dokaza prvi zapisal dr. Gregor Kreck. Beseda „bog“ je najbrže izposojena od Irancev, morda od Skitov.

Sovrag se omenja samo enkrat v nekem poznejšem ruskem viru. Sicer vemo, da so častili Svarožiča Obodričani v Retri in Rusi. Med Jugoslovani sta oba neznanca. O Svarogovi ulogi ne vemo ničesar. Perun je bil na Ruskem najuglednejši bog, najbrže je bil znan tudi med Jugoslovani, a trdnih dokazov nimamo. O njegovi zvezi s Svarogo ne vemo ničesar. Pač pa se najdejo sledovi, da so Jugoslovani častili Daj boga. Kako je prišla Danica v rodbino bogov, ne vem, viri je ne omenjajo nikjer, kakor tudi ne bratov Ognja in Solca. Triglava so častili Obodričani in Ljutičani, Svetovita na Rujani, pri drugih Slovanih se ne omenjata. Veles je bil češčen na Ruskem, med Jugoslovani o njem ni sledu. Imamo pač krajevno ime Velec, ki bi spominjalo nanj. Boginji Vesna in Morana sta izmišljotini, med starimi Slovani neznan. Izmišljal se jih je Hanka morda na podlagi neke napačno razumljene opazke pri starem poljskem zgodovinarju Dlugoscu. Rusalke so dobili Slovani še le

pozneje od Rimljanov. „Nav“ je pomenilo pred vsem dušo rajnega človeka, pozneje je ta beseda pomenila pri Čehih in Rusih tudi kraj, kjer bivajo duše. Besedo in pojem za peklo so dobili Slovani šele pod krščanskim vplivom, pač pa so že v paganstvu poznali „raj“, o katerem pa niso imeli nobenih jasnih pojmov. O Jugoslovanih sploh nimamo skoraj nobenih sporočil, torej tudi ne vemo, kako so častili bogove. Rusi, zlasti Polabci so imeli malike in svetišča, zlasti poslednja celo zelo krasna. Bogovom so Slovani darovali najrazličnejše jestvine, kakor: govedino, drobnico, svinje, divjačino, poljske pridelke, koši, kruh, kolače, sir, mleko, česenj, medico, jajca itd. Imeli so že zgodaj kasto duhovnikov, do popolne teoleracije so se razvili Ljutičani.

Orlovsko slavje na Murskem polju. Pri Sv. Križu na Murskem polju se vrši dne 15. avgusta veliko slavje muropoljskih Orlov. Opozarjamo štajerske Orle, da pohitijo ta dan v velikem številu na zeleno Mursko polje.

Orlovski odseki na Štajerskem. V Straži bodo odslej vsa važna naša organizacija zadevajoča poročila, naznanila, nasveti itd. pod naslovom Vestnik Orlovske Zveze. Zanimajte se za ta oddelek, pošiljajte poročila o svojem delovanju in nasvete važne za razvoj naše lepe organizacije na Štajerskem! V kratkem se razpošlje vprašal na pola vsem odsekom. Prosimo, da nam jo hitro izpolnjeno vrnete. Na zdar! — Orlovsko okrožje Maribor.

Prireditve.

Na praznik, dne 15. avgusta.

Katoliško narodni dijaki iz Št. Jurija ob južni žel. priredijo na praznik Marijinega vnebovzvetja, t. j. v petek, dne 15. avg., in v nedeljo, dne 17. avgusta, ob 15. (3.) uri v dvorani »Kat. Doma« F. S. Finžgarjevo ljudsko igro: »Veriga« in burko »Vse naše«. Predprodaja vstopnic pri g. Žličarju. — Na Dobrni se vrši popoldne ob treh velika veselica v korist novoustanovljene godbe na pihala.

V nedeljo, dne 17. avgusta:

Prostovoljna požarna bramba Hotinja vas priredi v Slivnici popoldne v gostilni Lesjak ljudsko veselico. Vstopnina 1 K. — Dekliška zveza pri Sv. Križu pri Slatini priredi popoldne po večernicah poučno igro »Svoje glavna Minka«. — Pri Sv. Antonu na Pohorju se obhaaja od 10. do 17. avgusta sv. misijon. Vodita ga dva čč. gg. lazarista od Sv. Jožefa nad Celjem. — Slovensko pevsko društvo v Ljutomeru proslavlja svojo 25letnico z zanimivim sporedom.

Višji šolski svet.

Št. 11329.

POZIV

vodstvom in ravnateljstvom ljudskih in meščanskih šol, nadalje vpokojenim učiteljem, ter vdovam učiteljev v Sloveniji.

Da se morejo čimprej odmeriti in nakazati aktivnim učiteljem in učiteljicam javnih ljudskih in meščanskih šol v Sloveniji draginjske doklade, po naredbi ministrskega sveta kraljestva Srbov, Hrvatov in Slovencev z dne 18. julija 1919, št. 515 vr. l., se pozivljajo šolska vodstva in ravnateljstva, da nemudoma vpošljejo deželnemu knjigovodstvu v Ljubljani razkazn ce za vsakega učitelja na šoli tako, da bodo vpisani podatki natančno v sledečem redu, eden pod drugim:

a) ime in predime učitelja; b) šolski kraj; c) ime soproge; pod č) se vpiše, če je učitelj vdovec; d) se vpiše če je učitelj ločen od svoje žene in če je dolžan skrbeti za njo vzdrževanje; pod e) se navede je-li žena učiteljeva tudi učiteljica ali državna uradnica, kje je nameščena in v kakšni lastnosti; pod f) se navede je-li učitelj oženjen; g) v pokojeno učiteljico ali državno vpokojenko; g) imena otrok (tudi nezakonskih); dan in leto rojstva; za vsakega otroka se navede, je-li preskrbljen, glede otrok, ki so v državni službi je treba navesti, ker se jih v smislu 3. člena naredbe ne sme upoštevati pri odmeri draginjske doklade; k) imena pastorkov in adoptivnih otrok; dan in leto rojstva; nadalje če so preskrbljeni, kakor pod g) glede zakonskih otrok; i) glede neoženjenih učiteljev in neomoženih učiteljic, ki žive v skupnem gospodinjstvu s starim očetom ali s staro materjo, ali s starši, je treba navesti, ali zaradi pravne in moralne obveznosti dejansko pokrivajo največji del izdatkov za vzdrževanje teh sorodnikov zaradi njih ubostva. (Opozarja se torej na to, da torej po novi naredbi samski učitelji, ki žive v skupnem gospodinjstvu z ubogimi brati in sestrami iz tega razloga ne bodo več dobivali višje draginjske doklade. Zato bratov in sester ni treba navajati.)

Podatki pod črkami g, h in i morajo biti potrjeni od občnskega urada.

Razkaznice naj se izpolnijo po stanju od 1. julija 1919, torej se morejo vpoštevati tudi namestni in začasni

učitelji, ki so nameščeni samo do konca šolskega leta 1918/19. Namestni in začasni učitelji, ki pred koncem šolskega leta niso bili nameščeni in vsled tega niso dobivali službenih prejemkov, se ne vpoštevajo, pač pa je treba izpolniti nakaznice za tisto namestne in začasne učiteljice, ki so bili (v koroških in štajerskih šolskih okrajih) nastavljeni šele po 1. juliju 1919. Taki učitelji bodo sprejemali draginjsko doklado izza 2. dne tistega meseca, ki sledi dnevu nastopu službe. Pri takih učiteljih naj se v razkaznici pripomni, kdaj so nastopili službo.

Upokojenim učiteljem in učiteljskim vdovam bo višji šolski svet poslal goliče za prijavo z navodilom, kako jih morajo izpolniti. Če jih kdo po pomoti ni prejel, kadar jih dobe drugi, naj reklamira pri višjem šolskem svetu.

Predsednik: Vadnjal, l. r. 1489

Prostovoljna javna dražba.

V četrtek, dne 14. avgusta 1919 dopoldan ob 9 ih se vrši v skladišču špedicijske tvrdke Jurj Reitingera nasl. Vekoslav Fürst v Mariboru, Meljska cesta št. 20, javna dražba

enega vagona prainega praška in vreč

Cenilna cena za pralni prašek znaša 1 K za 1 kg. Vreče se bodo cenile pri dražbi Oddalo se bode vse najvišjemu ponudniku proti takojšnjemu plačilu.

MARIBOR, dne 9. avgusta 1919. 1490—125

Dr. Josip Rapoc,

odvetnik v Mariboru, kot sekvester tvrdke K. Barteis na Dunaju.

MALA NAZVANILA.

Proda se:

Proda se hrastove stebre, stopnje (stafe.) letve ali late, zvezane in navadna strešna opeka, tudi opeka za zidavo Nekrep Jožef v Mozartovi ulici št. 59, Maribor. 1477

Trgovci pozor!

Ne zamudite ugodne prilike! Razpošiljam po povzetju dobro kremo za čevlje. Cena za en ducat stane K 16.—. Anton Jenčič, trgovec, Podgorica p. Dol pri Ljubljani. 1471

Gramofon dobro ohranjen z 29 ploščami se proda pri g. Kati Renn, Vetrinjska ulica 9. 1456—144

SUKANEC

(cvirn)

1 klopčič, (špula) 366 m
črn št. 24, 30, 36
bel št. 10, 16, 24, 30, 36
1 klopčič . . . K 6—
1 ducat . . . K 69—

Kom. skladišče

ALOJZIJ GNIUŠEK,

Maribor, Glavni trg št. 6.

Obleke

od preproste do vsakovrstne najfinjše, domače, dobro in vestno delo, vsake velikosti, izborne kakovosti izdeluje točno in solidno ter prodaja

ALOJZIJ ARBEITER,

Maribor, Dravska ulica št. 15, (pri starem mostu). 719

Kupi se!

Iužna železnica

potrebuje v svoje svrhe vezana drva ter oglje mekko in trdo. Tozadevne ponudbe na naslov: Snovno skladišče juž. žel. Maribor, kor. kol. Navesti se mora cena, kakor tudi oddajna postaja. 1468

Službe!

Zanimiv in pošten hišni hlapec se sprejme pri M. Ziegler, Maribor. 1448

Dva močna trgovska učenca, išče tvrdka Rudolf Pevec v Mozirju. Pogoj: Iz poštene, boljše hiše z dobrimi spričevali. 1449
Priden viničar s 4—5 delavskimi močmi, se sprejme pri M. Ziegler, Maribor, Glavni trg. Ob nedeljah se je oglasiti na Kozjaku pri Gornji Sv. Kunigundi. 1447

Majster se sprejme za večjo poljedelstvo. Pogoj: Samostojnost ter znanje slovenskega in nemškega jezika. Pismene ponudbe ali osebno predstavljanje pri P. Praprotnik, Iesna industrija, Zeleza Kapla, Koroško. 1463

Sprejme se takoj opekarni mojster s 6 delavskimi močmi za izdelovanje zidarske opeke. Ponudbe na Ivan Špes, parni mlin in žaga. 1466

Južnoštajerska hranilnica v Celju razpisuje službo tajnika (I. uradnika). Prošnje naj se pošljejo do 31. t. m. Južnoštajerski hranilnici v Celju. 1464

Gospodična, popolnoma zmožna slovenskega in nemškega jezika, se sprejme kot gojenka k otrokom. Vpraša se pri gospej J. Halbärth, Topliška ulica 21, Maribor. 1479

Priden viničar s 3—4 delavskimi močmi za posestvo z malim vinogradom se išče. Vpraša se v unjarski tovarni Ant. Badlov nasl. v Mariboru. 1478

Kuharica

za vse, zna šivati in tudi l. kati, vajena vsakega dela išče primernege mesta. Več pove Vešnik Amalija, Fram. 1488

Spretna kuharica želi službo v župnišče, zna fino kuhati, je služila vedno samo v boljnih in finih hišah, je v gospodinjstvu dobro izurjena, razume dobro živinorejo in vse kar spada v gospodinjstvo. Več pove Elizabeta Sentočnik, Košake pri g. Moravs. Maribor. 1492

Razna!

Išče se 1 vagon jelševega brezovega in bukovega lesa in 2 vagona Portland-cementa. Ponudbe na upravo lists. 1474

Pohišstvo

najboljše kakovosti izdeluje in prodaja po nizkih cenah
Obrtna zadruga mizarskih mojstrov v MARIBORU, Grajski trg št. 3.
Kupuje tudi vsakovrstni mizarski les. 63

Dijaka iz boljše hiše

sprejme boljša katoliško-narodna obitelj v Mariboru na popolno oskrbo. Ponudbe na upravo pod „Dijak boljše hiše“. 1495

P. n. občinstvu uljudno naznanjam, da sem otvoril

1. jugoslov. posredovalnico za nakup in prodajo posestev in hiš

v Sloveniji s sedežem v Celju, Benjamin Ipavčeva cesta št. 12. Komeričky Miloš. 1459—225

V najem iščem gostilno ali posestvo v mariborski okolici, najljubše v Slov. gor. Ivan Vieman, Jarenina. 1485

STROJE!

Kdo si želi narečiti ali popraviti stroje vsake vrste, naj se obrne osebno ali pismeno na naslov: Jožef Kadmas, delovodja pri tovarni K. R. Ježek, Maribor, Melje 103. 1483

POZOR!

Obrtniki, trgovci itd. inserirajte v naših listih, ki so neoporečno najbolj razširjeni slovenski časopisi v Sloveniji!

Med. dr. Vilko Marin

zdravnik za telesne poškodbe, spolne in ženske bolezni, ordinira vsak dan od 11.—12. in od 14.—16. (2.—4.) ure v Elizabetini ulici št. 15, Maribor, Telefon 205.

FERDO BABIČ

edini slov. kjučavničar v Mariboru, Flosarjeva ul. 3

se priporoča cenj. občinstvu za najrazličnejša ključavničarska dela. Izvršuje tudi vsa raznovrstna popravila. Cene skrajno zmerne, delo točno in solidno ter se priporoča za obilna naročila.

1486—151

300 različnih sodov

za zelje, vino itd. imamo na prodaj. Oglejajo se lahko pri tovarni za dušik (Stickstoffwerke) Ruše pri Mariboru. 1482

ŽENSKO ZDRAVILIŠČE

drž. toplice Dobrna pri Celju (preje Neuhaus bei Cilli, Steiermark) vrecel izredno bogat na radiju in ogljikovi kislini. Maj—Oktober. 1399

Stavbena pisarna

FRANJO NERAD,

mestni zidarski mojster v CELJU.

Trevzema vsa zidarska in druga stavbna dela. Izdaja strokovna mnenja. Izvršuje načrte in proračune po dnevnik cenah 1028

ČEVLJE

fine, moderno izdelane in sandale ima v zalogi in jih razpošilja po pošt. povz. mirenska „Čevljarska zadruga“ v Vrbovcu pri Mozirju.

Čevlji so iz lahke ševromedija kože, boksa in teletine. Dobite visoke, nizke in salonske moške, ženske, deške in otroške čevlje ter sandale. Cene usnja se dvigajo, zato naročite čimprej! Pri večjem odjemu primeren popust!

Prodajalna tudi v Celju „Narodni dom“. Zmerne cene! Zahtevajte cenike! 1268

H MELJ

kupi vsako množino Rudolf Pevec v Mozirju. Cena po dogovoru z vzorci.

NEKREP JOŽEF

tesarski mojster, stavbeni podjetnik, Maribor, Mozartova ul. 59 se priporoča za vsakovrstna nova stavbna dela ter sprejema tudi popravilna dela.

Več vagonov drv za kurjavo,

rezanega lesa, oglatega in desk, par vagonov cementa se kupi. Natančne ponudbe je poslati na Gospodarsko zadrugo za Prekmurje, Murško polje in Slov. gorice v Gornji Radgoni. 1475